

Sygn. akt VIII Gz 156/17

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy,

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Artur Fornal (sprawozdawca)

Sędziowie : SO Marek Tauer

SO Elżbieta Kala

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. w B.**

przeciwko **K. K.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 9 marca 2017 r., sygn. akt VIII GC 599/17

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

M. T. A. F. E. K.

Sygn. akt VIII Gz 156/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 marca 2017 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy uznał się niewłaściwym miejscowo i przekazał sprawę z powództwa (...) sp. z o.o. przeciwko K. K. o zapłatę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Koszalinie jako miejscowo właściwemu.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że pozwie powód uzasadnił jego właściwość powołując się na art. 454 k.c. Twierdził, że spełnienie przedmiotowego świadczenia nastąpić miało na rachunek bankowy powoda prowadzony przez bank, którego oddział ma siedzibę w B.. W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwana wniosła natomiast o przekazanie sprawy sądowi właściwemu dla miejsca zamieszkania pozwanej. Sąd ustalił, że w przedłożonej przez powoda fakturze VAT nr (...) wskazany został numer rachunku bankowego. Sama faktura nie została jednak podpisana przez pozwaną, z niczego zaś nie wynika, że strony umówiły się, iż zapłata nastąpić ma na konkretny rachunek bankowy. Brak zatem zgody pozwanej, choćby dorozumianej, na takie sposób i miejsce spełnienia dochodzonego świadczenia przesądzać musi, w ocenie Sądu pierwszej instancji, o tym że podniesiony przez nią zarzut niewłaściwości sądu jest skuteczny. Okoliczności które wskazał powód nie uzasadniają zatem właściwości przemiennej Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, a w związku z tym właściwy w przedmiotowej sprawie będzie sąd właściwości ogólnej, ustalony według siedziby pozwanej (art. 30 k.p.c.).

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód domagając się jego uchylenia i zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił naruszenie przepisu art. 34 k.p.c. w zw. z art. 454 § 1 k.c. oraz art. 43 § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie w sprawie i w konsekwencji wadliwe uznanie, że w sprawie nie zachodzi właściwość przemienna Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że w niniejszej sprawie domaga się zwrotu udzielonych a nierozliczonych przez pozwaną zaliczek. Skoro dochodzone świadczenie jest roszczeniem pieniężnym, a zatem ma ono charakter zwrotny, to powinno być ono spełnione w siedzibie przedsiębiorstwa wierzyciela (art. 454 § 2 k.c.), niezależnie od tego czy strony umówiły się o zwrot zaliczki na konkretny rachunek bankowy. W konsekwencji korzystając z przepisów o właściwości przemienną możliwe było wytoczenie powództwa przed sąd miejsca wykonania umowy (art. 34 w zw. z art. 43 § 1 k.p.c.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Zażalenie powoda nie było uzasadnione.

Przede wszystkim trzeba wskazać, że w pozwie powód uzasadnił żądanie pozwu faktem dokonania na rzecz pozwanej przedpłat na poczet przyszłej sprzedaży surowców. Do skutku doszła jednak sprzedaż za cenę niższą, a kwota nierozliczona jest przedmiotem żądania pozwu. Wierzytelność wobec pozwanej – nabyta przez powoda w drodze cesji od podmiotu, który dokonał na jej rzecz przedpłat – dochodzona jest tytułem nierozliczonych zaliczek i powstałych w związku z tym nadpłat (zob. k. 4 akt).

Właściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Bydgoszczy nie można zatem uzasadnić w niniejszej sprawie treścią art. 34 k.p.c., przepis ten dotyczy bowiem powództwa o zawarcie umowy, ustalenie jej treści, o zmianę umowy oraz o ustalenie istnienia umowy, o jej wykonanie, rozwiązanie lub unieważnienie, a także o odszkodowanie z powodu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Tymczasem żądanie pozwu uzasadnione zostało przez powoda faktem nierozliczenia zaliczek udzielonych na poczet przyszłej sprzedaży, która ostatecznie nie doszła do skutku - w zakresie przekazanych z tego tytułu kwot.

Żadne z roszczeń wymienionych w art. 34 k.p.c. nie jest więc dochodzone w niniejszej sprawie, podstawy żądania pozwu – zgodnie z jego uzasadnieniem – można natomiast upatrywać w treści art. 410 § 2 k.c., skoro dochodzony jest zwrot świadczenia nienależnego w związku z tym, iż zamierzony jego cel nie został osiągnięty (*conditio causa data causa non secuta* zwane także *condictio ob rem* albo *condictio ob causam datorum*). Roszczenie o zwrot świadczenia na tej podstawie łączone jest przede wszystkim z przypadkami tzw. przedświadczenia, np. kwoty zapłaconej na poczet świadczenia z umowy przyrzeczonej, która nie została zawarta (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2007 r., III CZP 3/07, OSNC 2008, nr 2, poz. 15).

Powołując się na te okoliczności powód nie mógł zatem, stosownie do art. 31 w zw. z art. 34 k.p.c., wytoczyć powództwa przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy jako właściwym dla miejsca wykonania umowy przez pozwaną, skoro do jej zawarcia – według twierdzeń zawartych w pozwie – w zakresie roszczenia dochodzonego z tytułu nierozliczonych zaliczek ostatecznie nie doszło. Uzasadniony był zatem podniesiony przez pozwaną w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut niewłaściwości miejscowej sądu (art. 202 zd. 1 k.p.c.), skutkujący koniecznością przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu w Koszalinie (sądowi gospodarczemu), w którego okręgu pozwana ma miejsce zamieszkania (art. 27 § 1 k.p.c.).

Chociaż więc Sąd pierwszej instancji błędnie uzasadnił powyższą właściwość treścią art. 30 k.p.c. (który to przepis dotyczy podmiotów niebędących osobami fizycznymi, a pozwana nie jest takim podmiotem), a także jako podstawę dochodzonego roszczenia mylnie wskazał fakturę VAT nr (...) z dnia 17 lutego 2015 r. (zob. k. 14; która dotyczy sprzedaży surowca, podczas gdy ww. roszczenie wynikać ma z dokonanych poza tą transakcją przedpłat – zob. cesja - k. 12 i przelew k. 15-18 akt) to jednak w ostatecznym rezultacie zaskarżone postanowienie jest prawidłowe.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie zastosowanego odpowiednio przepisu art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

M. T. A. F. E. K.